

ZAKON

O DOPRINOSIMA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE

("Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 61/2005, 62/2006 i 5/2009)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se doprinosi za obavezno socijalno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi), obveznici doprinosa, osnovice doprinosa, stope doprinosa, način obračunavanja i plaćanja doprinosa, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i plaćanje doprinosa.

Član 2

Doprinosa se obezbeđuju sredstva za finansiranje obaveznog socijalnog osiguranja, i to:

- 1) penzijskog i invalidskog osiguranja;
- 2) zdravstvenog osiguranja;
- 3) osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Član 3

Doprinosi, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) za penzijsko i invalidsko osiguranje:

- (1) doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje;
- (2) dodatni doprinos za staž osiguranja koji se računa sa uvećanim trajanjem u skladu sa zakonom;
- (3) doprinos za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja po osnovu povrede na radu i profesionalne bolesti u slučajevima utvrđenim zakonom.

- 2) za zdravstveno osiguranje:

- (1) doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje;

(2) doprinos za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti u slučajevima utvrđenim zakonom.

3) za osiguranje za slučaj nezaposlenosti - doprinos za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Član 4

Sredstva doprinosa su javni prihod, pod kontrolom i na raspolaganju organizacija za obavezno socijalno osiguranje, osnovanih zakonima koji uređuju sistem obaveznog socijalnog osiguranja, za namene utvrđene u skladu sa tim zakonima.

Član 5

Ako su doprinosi koji su uređeni ovim zakonom na drukčiji način uređeni drugim zakonom, primenjuju se odredbe ovog zakona.

II DEFINICIJE POJMOVA

Član 6

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **Obveznik doprinosa** je osiguranik i poslodavac ili isplatilac prihoda, na čiji teret se plaća doprinos;
- 2) **Obveznik obračunavanja, odnosno plaćanja doprinosa** je osiguranik i poslodavac, odnosno drugi isplatilac prihoda koji je dužan da obračuna, odnosno plati doprinos u svoje ime i u svoju korist ili u svoje ime, a u korist osiguranika;
- 3) **Osiguranik** je fizičko lice obavezno osigurano prema zakonima koji uređuju sistem obaveznog socijalnog osiguranja;
- 4) **Zaposleni** je osiguranik - fizičko lice koje u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca prema zakonima koji uređuju radne odnose;
- 5) **Upućeni radnik** je osiguranik - zaposleni koji za poslodavca sa sedištem u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Republika) obavlja poslove u drugoj državi ili je na radu u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu ili u međunarodnoj organizaciji u inostranstvu;
- 6) **Domaći državljanin zaposlen u inostranstvu** je osiguranik zaposlen u inostranstvu kod inostranog poslodavca ako za to vreme nije obavezno osiguran kod stranog nosioca osiguranja ili ako prava iz obaveznog socijalnog osiguranja, po propisima te države, ne može ostvariti ili koristiti van njene teritorije;
- 7) **Inostrani penzioner** je osiguranik - domaći državljanin koji prima penziju, invalidninu ili rentu isključivo od inostranog nosioca osiguranja;

8) **Lice koje obavlja privremene i povremene poslove** je osiguranik koji obavlja poslove po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima, zaključenom u skladu sa zakonom koji uređuje radne odnose, i po tom osnovu ostvaruje ugovorenu naknadu;

9) **Volonter** je fizičko lice koje se, u skladu sa propisima, po osnovu ugovora o volonterskom radu nalazi na stručnom osposobljavanju ili na praktičnom radu bez zasnivanja radnog odnosa;

10) **Poslodavac** je pravno, odnosno fizičko lice ili drugi pravni subjekat koje je obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za zaposlene, lica koja obavljaju privremene i povremene poslove i za izabrana, imenovana i postavljena lica koja ostvaruju razliku zarade, odnosno plate. Poslodavcem se smatra i zadruga, za lica koja obavljaju privremene i povremene poslove preko zadruga;

11) **Zadruga** je omladinska ili studentska zadruga osnovana u skladu sa zakonom koji uređuje zadruga;

12) **Isplatilac prihoda** je poslodavac, drugo pravno, odnosno fizičko lice ili drugi pravni subjekat koje je dužno da u ime i u korist osiguranika ili u svoje ime, a u korist osiguranika obračuna i plati doprinos istovremeno sa isplatom prihoda na koje se plaća doprinos;

13) **Samostalna delatnost** je privredna, profesionalna ili druga delatnost koju obavlja: preduzetnik, osnivač odnosno član privrednog društva, samostalni umetnik, sveštenik i verski službenik;

14) **Preduzetnik** je osiguranik - fizičko lice koje obavlja samostalnu privrednu, profesionalnu ili drugu delatnost u skladu sa zakonom po osnovu koje plaća porez na dohodak građana na prihode od samostalne delatnosti;

15) **Osnivač**, odnosno član privrednog društva je osiguranik - fizičko lice koje radi u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član, bez obzira da li je sa privrednim društvom zasnovalo radni odnos. Pod radom se, pored radnog odnosa, podrazumeva i predstavljanje i zastupanje privrednog društva na osnovu upisa u registar nadležnog suda, kao i obavljanje poslovođstvenih ovlašćenja i poslova upravljanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava;

16) **Samostalni umetnik** je osiguranik - fizičko lice za koje je utvrđen status lica koje samostalno obavlja umetničku delatnost ili drugu delatnost u oblasti kulture prema evidenciji koju vodi umetničko udruženje, u skladu sa zakonom koji uređuje samostalno obavljanje umetničke ili druge delatnosti u oblasti kulture, ako nije osigurano po drugom osnovu;

17) **Lice koje ostvaruje ugovorenu naknadu** je fizičko lice koje obavlja poslove po osnovu ugovora o delu, autorskog ugovora, ugovora o dopunskom radu i drugog ugovora ili po nekom drugom osnovu, a za izvršen rad ostvaruje ugovorenu naknadu, odnosno naknadu za rad (u daljem tekstu: ugovorena naknada);

18) **Ugovorena naknada** je naknada u kojoj su sadržani porez i doprinosi koji se plaćaju na teret lica koja ostvaruju tu naknadu;

19) **Naknada po osnovu invalidnosti** je naknada koja se po osnovu preostale radne sposobnosti i opasnosti od nastanka invalidnosti ostvaruje, kao stečeno pravo po zakonu koji uređuje obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, iz sredstava organizacije za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje;

20) **Novčana naknada** je naknada koja se ostvaruje za vreme nezaposlenosti iz sredstava organizacije nadležne za zapošljavanje, a u kojoj su sadržani doprinosi koji se plaćaju na teret lica koje ostvaruje tu naknadu;

21) **Naknada zarade** je naknada koja se ostvaruje kao pravo iz sredstava organizacije obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i naknada po osnovu zakona koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom;

22) **Poljoprivrednik**, odnosno zemljoradnik je osiguranik koji obavlja poljoprivrednu delatnost;

23) **Lice uključeno u obavezno osiguranje** je fizičko lice koje se na svoj zahtev uključilo u obavezno socijalno osiguranje u skladu sa zakonom;

23a) Lice za koje se sredstva za uplatu doprinosa obezbeđuju u budžetu Republike je osiguranik - fizičko lice koje, u smislu zakona koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja i pod uslovima propisanim tim zakonom: pripada grupaciji stanovništva koja je izložena povećanom riziku oboljevanja; lice čija je zdravstvena zaštita potrebna u vezi sa sprečavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem i lečenjem bolesti od većeg socijalno-medicinskog značaja; kao i lice koje je u kategoriji socijalno ugroženog stanovništva, ako ne ispunjava uslove za sticanje svojstva osiguranika po drugom osnovu saglasno tom zakonu, ili ako prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ne ostvaruje kao član porodice osiguranika - a za koje se u budžetu Republike, prema zakonu koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja, obezbeđuju sredstva za uplatu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje;

24) **Doprinos iz osnovice** je iznos doprinosa koji obračunava, obustavlja i plaća poslodavac, odnosno drugi isplatilac prihoda u ime i u korist osiguranika;

25) **Doprinos na osnovicu** je iznos doprinosa koji obračunava i plaća poslodavac, odnosno drugi isplatilac prihoda u svoje ime, a u korist osiguranika ili osiguranik koji sam za sebe plaća doprinos;

26) **Mesečna osnovica doprinosa** je iznos na koji se obračunavaju i plaćaju doprinosi za jedan kalendarski mesec osiguranja;

27) **Najniža mesečna osnovica doprinosa** je najniži iznos na koji se obračunavaju i plaćaju doprinosi za jedan kalendarski mesec osiguranja;

28) **Najviša mesečna osnovica doprinosa** je najviši iznos na koji se obračunavaju i plaćaju doprinosi za jedan kalendarski mesec osiguranja;

29) **Najviša godišnja osnovica doprinosa** je najviši iznos na koji se obračunavaju i plaćaju doprinosi po svim osnovima za kalendarsku godinu osiguranja;

30) **Prosečna mesečna zarada u Republici** je prosečan iznos mesečne zarade isplaćene po zaposlenom u Republici u određenom periodu prema objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike;

31) **Prosečna godišnja zarada u Republici** je prosečan iznos godišnje zarade isplaćene po zaposlenom u Republici u godini za koju se doprinosi obračunavaju i plaćaju, prema objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

III OBVEZNICI DOPRINOSA

Član 7

Obveznici doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje su osiguranici, u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja, i to:

- 1) zaposleni;
- 2) izabrana, imenovana i postavljena lica koja ostvaruju razliku zarade, odnosno plate;
- 3) lica koja obavljaju privremene i povremene poslove po ugovoru zaključenom neposredno sa poslodavcem, odnosno preko zadruge osim lica do navršenih 26 godina života ako su na školovanju;
- 4) lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom;
- 5) lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje obavezno zdravstveno osiguranje;
- 6) preduzetnici;
- 7) osnivači, odnosno članovi privrednog društva;
- 8) poljoprivrednici;
- 9) lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu;
- 10) samostalni umetnici;
- 11) sveštenici i verski službenici;
- 12) lica koja ostvaruju novčanu naknadu po zakonu koji uređuje zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti;
- 13) domaći državljani zaposleni u inostranstvu;
- 14) lica uključena u obavezno osiguranje, u skladu sa zakonom;

15) drugi osiguranici, u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja.

Obveznici doprinosa na osnovicu, za osiguranike iz stava 1. tač. 1) do 5) ovog člana su i poslodavci, odnosno drugi isplatioci prihoda, po istoj stopi i na istu osnovicu kao i ti osiguranici.

Član 8

Obveznici doprinosa za zdravstveno osiguranje su osiguranici u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja, i to:

- 1) zaposleni;
- 2) izabrana, imenovana i postavljena lica koja ostvaruju razliku zarade, odnosno plate;
- 3) lica koja obavljaju privremene i povremene poslove po ugovoru;
- 4) lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom;
- 5) lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje obavezno zdravstveno osiguranje;
- 6) preduzetnici;
- 7) osnivači, odnosno članovi privrednog društva;
- 8) poljoprivrednici, odnosno zemljoradnici;
- 9) samostalni umetnici;
- 10) sveštenici i verski službenici;
- 11) *(brisana)*
- 12) lica koja ostvaruju novčanu naknadu po zakonu koji uređuje zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti;
- 13) domaći državljani zaposleni u inostranstvu;
- 14) inostrani penzioneri;
- 15) strani državljani za vreme školovanja ili stručnog usavršavanja na teritoriji Republike;
- 15a) lica za koja se sredstva za uplatu doprinosa obezbeđuju u budžetu Republike;
- 16) drugi osiguranici, u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Obveznici doprinosa na osnovicu, za osiguranike iz stava 1. tač. 1) do 5) ovog člana su i poslodavci, odnosno drugi isplatioci prihoda, po istoj stopi i na istu osnovicu kao i ti osiguranici.

Obveznici doprinosa na osnovicu su poslodavci za:

- 1) zaposlene za vreme neplaćenog odsustva u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- 2) strane državljanke koji na teritoriji Republike rade kod domaćeg poslodavca na osnovu posebnog ugovora o razmeni stručnjaka ili sporazuma o međunarodnoj tehničkoj saradnji.

Obveznici doprinosa na osnovicu su isplatioci penzija i naknada po osnovu invalidnosti po zakonu koji uređuje obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje.

Obaveza plaćanja doprinosa na osnovicu, za osiguranike iz stava 1. tačka 15a) ovog člana izvršava se na teret sredstava budžeta Republike, saglasno zakonu koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Član 9

Obveznici doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti su osiguranici u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog osiguranja za slučaj nezaposlenosti, i to:

- 1) zaposleni;
- 2) izabrana, imenovana i postavljena lica koja ostvaruju razliku zarade, odnosno plate;
- 3) lica koja obavljaju privremene i povremene poslove po ugovoru;
- 4) lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom;
- 5) lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje obavezno zdravstveno osiguranje;
- 6) preduzetnici;
- 7) osnivači, odnosno članovi privrednog društva;
- 8) drugi osiguranici, u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Obveznici doprinosa na osnovicu, za osiguranike iz stava 1. tač. 1) do 5) ovog člana su i poslodavci, odnosno drugi isplatioci prihoda, po istoj stopi i na istu osnovicu kao i ti osiguranici.

Član 10

Poslodavac je obveznik dodatnog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za staž osiguranja koji se zaposlenom računa sa uvećanim trajanjem, u skladu sa zakonom.

Preduzetnik je obveznik dodatnog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa sa uvećanim trajanjem, a koji kao osiguranik ostvaruje u skladu sa zakonom.

Član 11

Obveznici doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja po osnovu povrede na radu i profesionalne bolesti i doprinosa za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, u slučajevima utvrđenim zakonom jesu:

- 1) zadruga - za lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju privremene i povremene poslove preko zadruge, u skladu sa zakonima koji uređuju sistem obaveznog socijalnog osiguranja;
- 2) organizacija za zapošljavanje - za lica koja, u skladu sa zakonom koji uređuje zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, uputi na dodatno obrazovanje i obuku;
- 3) organ, organizacija ili ustanova (škola, fakultet i dr.) - kod koje se učenik ili student nalazi na obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi;
- 4) organ, organizacija ili ustanova u kojoj se obavlja volonterski rad, odnosno organizacija za zapošljavanje kada ona uputi na volonterski rad - za volontera;
- 5) drugi pravni subjekti, u skladu sa zakonima koji uređuju sistem obaveznog socijalnog osiguranja.

Član 12

Kada osiguranik ostvaruje prihode po više različitih osnova (radni odnos, samostalna delatnost, ugovori i dr.), doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje obračunava se i plaća po svim tim osnovima, do iznosa najviše godišnje osnovice doprinosa, u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, obaveza obračunavanja i plaćanja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaposlenja, odnosno po osnovu samostalne delatnosti isključuje obavezu plaćanja doprinosa po osnovu poljoprivredne delatnosti.

IV OSNOVICE DOPRINOSA

Član 13

Osnovica doprinosa za zaposlene i za poslodavce je zarada, odnosno plata i naknada zarade, odnosno plate u skladu sa zakonom koji uređuje radne odnose, opštim aktom i ugovorom o radu, odnosno rešenjem nadležnog organa (u daljem tekstu: zarada).

Osnovica doprinosa za zaposlene i za poslodavce iz stava 1. ovog člana ne umanjuje se za iznos od 5.000 dinara iz člana 15a stav 2. Zakona o porezu na dohodak građana.

Osnovica doprinosa za zaposlene i za poslodavce je i premija za dobrovoljno dodatno penzijsko osiguranje koju poslodavac plaća za zaposlene - osiguranike uključene u dobrovoljno osiguranje, u skladu sa zakonom koji uređuje dobrovoljno penzijsko osiguranje, iznad iznosa od 3.000 dinara mesečno.

Osnovica doprinosa za zaposlene i za poslodavce je i penzijski doprinos u dobrovoljni penzijski fond koji poslodavac plaća na teret sopstvenih sredstava za zaposlene - članove dobrovoljnog penzijskog fonda, po zakonu koji uređuje dobrovoljne penzijske fondove i penzijske planove, iznad iznosa od 3.000 dinara mesečno.

Osnovica iz st. 1. do 4. ovog člana za poslodavce je i osnovica dodatnog doprinosa za staž osiguranja koji se zaposlenom računa sa uvećanim trajanjem u skladu sa zakonom.

Član 14

Osnovica doprinosa za upućene radnike, ako nisu obavezno osigurani po propisima države u koju su upućeni ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, kao i za poslodavce, je iznos zarade koju bi, u skladu sa zakonom, opštim aktom i ugovorom o radu, ostvarili u Republici na istim ili sličnim poslovima.

Osnovica doprinosa iz stava 1. ovog člana ne može biti niža od dvostruke najniže mesečne osnovice doprinosa iz člana 37. ovog zakona.

Član 15

Osnovica doprinosa za domaće državljane koji su na teritoriji Republike zaposleni kod stranih ili međunarodnih organizacija i ustanova, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava ili kod stranih pravnih ili fizičkih lica, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, i za strane državljane i lica bez državljanstva koji su na teritoriji Republike zaposleni kod stranih pravnih ili fizičkih lica, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, odnosno kod međunarodnih organizacija i ustanova i stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, ako je takvo osiguranje predviđeno međunarodnim ugovorom, kao i za poslodavce je zarada.

Član 16

Osnovica doprinosa za lica koja obavljaju privremene i povremene poslove, kao i za poslodavce je ugovorena naknada po tom osnovu.

Član 17

Osnovica doprinosa za izabrana, imenovana i postavljena lica koja, pored zarade kod poslodavca kod koga su u radnom odnosu, ostvaruju i razliku zarade, odnosno plate za vreme obavljanja javne funkcije, kao i za isplatioce je ta razlika zarade, odnosno plate.

Član 18

Osnovica doprinosa za osiguranike koji ostvaruju naknadu zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta u skladu sa zakonom koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom, kao i za isplatioce naknade je iznos naknade zarade.

Član 19

Osnovica doprinosa za osiguranike koji ostvaruju naknadu zarade po osnovu privremene sprečenosti za rad iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, u skladu sa zakonom, kao i za isplatioce naknade je iznos naknade zarade.

Član 20

Osnovica doprinosa za isplatioce penzije i naknade po osnovu invalidnosti iz sredstava organizacije za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa zakonom, je iznos penzije, odnosno naknade.

Član 21

Osnovica doprinosa za osiguranike koji ostvaruju novčanu naknadu iz sredstava organizacije nadležne za zapošljavanje, u skladu sa zakonom, je iznos novčane naknade.

Član 22

Osnovica doprinosa za preduzetnike je oporeziva dobit, odnosno paušalno utvrđen prihod na koji se plaća porez po zakonu koji uređuje porez na dohodak građana.

Do konačnog utvrđivanja oporezive dobiti za tekuću godinu, preduzetnici plaćaju mesečnu akontaciju doprinosa na osnovicu koju čini osnovica za mesečnu akontaciju poreza na dohodak građana.

Osnovica iz st. 1. i 2. ovog člana za preduzetnike je i osnovica dodatnog doprinosa za staž osiguranja koji se računa sa uvećanim trajanjem, a koji preduzetnik ostvaruje u skladu sa zakonom.

Član 23

Osnovica doprinosa za osnivače, odnosno članove privrednog društva je oporeziva dobit na koju se plaća porez po zakonu koji uređuje porez na dobit preduzeća.

Do konačnog utvrđivanja oporezive dobiti za tekuću godinu, osnivači odnosno članovi privrednog društva plaćaju mesečnu akontaciju doprinosa na osnovicu koju čini osnovica za mesečnu akontaciju poreza na dobit.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, osnovica doprinosa za osnivače, odnosno članove privrednog društva koji su zasnovali radni odnos sa privrednim društvom čiji su osnivači, odnosno članovi je zarada u skladu sa članom 13. ovog zakona.

Član 24

Ako se prihod od samostalne delatnosti, odnosno dobit privrednog društva deli na više preduzetnika, odnosno osnivača i članova privrednog društva, osnovica doprinosa za svakog od njih je njihov udeo u ostvarenom prihodu ili dobiti.

Član 25

Osnovica doprinosa za samostalne umetnike je oporezivi prihod na koji se plaća porez na dohodak građana, po zakonu koji uređuje porez na dohodak građana, ostvaren u godini za koju se utvrđuju i plaćaju doprinosi.

Do konačnog utvrđivanja oporezivog prihoda iz stava 1. ovog člana, samostalni umetnici plaćaju tromesečno akontaciju doprinosa na osnovicu koju, u zavisnosti od visine očekivanih prihoda u tekućoj godini, opredele u jednom od sledećih iznosa pomnoženim koeficijentom tri:

- 1) najniža osnovica doprinosa iz člana 38. ovog zakona;
- 2) prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena po zaposlenom u prethodnoj godini;
- 3) dvostruka prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena po zaposlenom u prethodnoj godini;
- 4) četverostruka prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena po zaposlenom u prethodnoj godini.

Član 26

Osnovica doprinosa za sveštenike i verske službenike je jedan od iznosa na koji osiguranika, polazeći od dužnosti na koju je osiguranik raspoređen, njegove školske spreme, godina radnog staža i drugih kriterijuma sadržanih u unutrašnjem zakonodavstvu crkve, odnosno verske zajednice, opredeli crkva, odnosno verska zajednica, i to:

- 1) najniža mesečna osnovica doprinosa iz člana 38. ovog zakona;
- 2) prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena po zaposlenom u prethodnoj godini pomnožena koeficijentom 1, 2, 3, 4 ili 5.

Osnovicu iz stava 1. ovog člana crkva, odnosno verska zajednica opredeljuje u saradnji sa nadležnom organizacijom za obavezno socijalno osiguranje, koja podatke o tome za svakog osiguranika dostavlja nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave, u roku od 15 dana od dana sticanja svojstva osiguranika.

Osnovica opredeljena za određenog osiguranika u smislu st. 1. i 2. ovog člana ne može se menjati u toku tekuće godine, a može se izmeniti za narednu godinu, pod uslovom da podaci o izmenjenoj osnovici doprinosa budu dostavljeni nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave do 15. februara godine za koju se utvrđuje obaveza.

Član 27

Osnovica doprinosa za poljoprivrednike, odnosno zemljoradnike je prihod od poljoprivredne delatnosti na koji se plaća porez u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak građana.

Ako se, u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak građana, za određeni period ne utvrđuje i ne plaća porez na dohodak građana na prihode od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod, osnovica doprinosa za taj period je najniža mesečna osnovica doprinosa iz člana 38. ovog zakona.

Član 28

Osnovica doprinosa za lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu je oporezivi prihod od ugovorene naknade u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak građana.

Član 29

Osnovica doprinosa za lica uključena u obavezno socijalno osiguranje su osnovice propisane aktom organizacije za obavezno socijalno osiguranje, na koji saglasnost daje Vlada Republike Srbije.

Član 30

Osnovica doprinosa za domaće državljane zaposlene u inostranstvu je prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena u četvrtom kvartalu prethodne godine, prema objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Član 31

Osnovica doprinosa za inostrane penzionere je iznos penzije, invalidnine ili rente ostvarene u mesecu za koji se doprinos utvrđuje, odnosno plaća.

Penzija, invalidnina ili renta koja se prima u stranoj valuti, radi utvrđivanja osnovice doprinosa iz stava 1. ovog člana, preračunava se u dinarsku protivvrednost po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem poslednjeg dana u mesecu za koji se doprinos utvrđuje, odnosno plaća.

Član 32

Osnovica doprinosa za poslodavce za zaposlenog na neplaćenom odsustvu je zarada koju bi taj zaposleni ostvario da je na radu.

Član 33

Osnovica doprinosa za poslodavca za strane državljane koji na teritoriji Republike rade kod domaćeg poslodavca na osnovu posebnog ugovora o razmeni stručnjaka ili sporazuma o međunarodnoj tehničkoj saradnji je prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena u četvrtom kvartalu prethodne godine, prema objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Član 34

Osnovica doprinosa za strane državljane za vreme školovanja ili stručnog usavršavanja na teritoriji Republike je prosečna mesečna zarada u Republici isplaćena po zaposlenom u četvrtom kvartalu prethodne godine.

Član 35

Osnovice doprinosa za obveznike iz člana 11. ovog zakona za penzijsko i invalidsko osiguranje za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja po osnovu povrede na radu i profesionalne bolesti i doprinosa za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, u slučajevima utvrđenim zakonom je najniža mesečna osnovica doprinosa, odnosno ugovorena naknada ako se ostvaruje i ako je viša od najniže mesečne osnovice doprinosa.

Član 35a

(Brisan)

Član 35b

Osnovica doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje lica za koja se sredstva za uplatu doprinosa obezbeđuju u budžetu Republike, je mesečna osnovica doprinosa koju čini iznos od 15% prosečne mesečne zarade u Republici isplaćene po zaposlenom u prethodnoj godini, prema objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Iznos mesečne osnovice doprinosa iz stava 1. ovog člana, svake godine objavljuje ministar nadležan za poslove finansija, a služi za obračun i plaćanje doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje počev od prvog januara godine za koju se doprinosi utvrđuju i plaćaju.

V NAJNIŽA I NAJVIŠE OSNOVICE DOPRINOSA

1. Najniža mesečna osnovica doprinosa

Član 36

Mesečna osnovica doprinosa ne može biti niža od najniže mesečne osnovice doprinosa.

Ako je osnovica doprinosa, propisana ovim zakonom, niža od najniže mesečne osnovice doprinosa, obračun i plaćanje doprinosa vrši se na najnižu mesečnu osnovicu doprinosa, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, najniža mesečna osnovica doprinosa ne primenjuje se kod obračuna i plaćanja doprinosa na osnovice iz čl. 17. do 21. i čl. 28. i 35b ovog zakona.

Član 37

Najnižu mesečnu osnovicu doprinosa čini iznos od 35% prosečne mesečne zarade u Republici isplaćene u prethodnom kvartalu za koji su objavljeni podaci republičkog organa nadležnog za poslove statistike, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Iznos najniže mesečne osnovice, iz stava 1. ovog člana, utvrđuje i objavljuje ministar nadležan za poslove finansija, a primenjuje se od prvog u narednom mesecu po objavljivanju tog iznosa.

Član 38

Najniža mesečna osnovica doprinosa za osiguranike iz čl. 25, 26. i 27. ovog zakona čini iznos od 35% prosečne mesečne zarade u Republici isplaćene u četvrtom kvartalu prethodne godine, prema objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Iznos najniže mesečne osnovice iz stava 1. ovog člana, svake godine objavljuje ministar nadležan za poslove finansija, a služi za obračun i plaćanje doprinosa počev od prvog januara godine za koju se doprinosi utvrđuju i plaćaju.

Član 39

Kada je period za koji se obračunava doprinos kraći od mesec dana, a ispunjeni su uslovi za primenu najniže mesečne osnovice doprinosa, obračun doprinosa se vrši na srazmerni iznos najniže mesečne osnovice doprinosa.

Kada zaposleni radi sa skraćenim radnim vremenom po osnovu invalidnosti u skladu sa rešenjem nadležne organizacije za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, a ispunjeni su uslovi za primenu najniže mesečne osnovice doprinosa po osnovu zarade i drugih primanja iz člana 13. ovog zakona, obračun doprinosa vrši se na srazmeran iznos najniže mesečne osnovice doprinosa.

Srazmerni iznos najniže mesečne osnovice doprinosa utvrđuje se od najniže mesečne osnovice doprinosa srazmerno broju dana, odnosno broju časova rada u mesecu za koji postoji obaveza obračuna doprinosa.

Član 40

Za zaposlenog koji radi sa nepunim radnim vremenom kod jednog poslodavca, a zarada koju ostvaruje je niža od najniže mesečne osnovice doprinosa, osnovica doprinosa je najniža mesečna osnovica doprinosa.

Za zaposlenog koji radi sa nepunim radnim vremenom kod dva ili više poslodavaca i tako ostvaruje puno radno vreme, kome je ukupna zarada koju ostvaruje kod svih poslodavaca niža od najniže mesečne osnovice doprinosa, svaki poslodavac obračunava i plaća doprinose na srazmerni iznos najniže mesečne osnovice doprinosa koji se utvrđuje srazmerno radnom vremenu zaposlenog kod svakog poslodavca.

Za zaposlenog koji radi sa nepunim radnim vremenom kod dva ili više poslodavaca, a ukupna zarada koju ostvaruje kod svih poslodavaca je viša od najniže mesečne osnovice doprinosa, svaki poslodavac obračunava i plaća doprinose na zaradu koju isplaćuje, bez primene najniže mesečne osnovice doprinosa.

2. Najviša mesečna osnovica doprinosa

Član 41

Ako je propisana osnovica doprinosa viša od najviše mesečne osnovice doprinosa, obračun i plaćanje doprinosa vrši se na najvišu mesečnu osnovicu doprinosa.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, najviša mesečna osnovica doprinosa ne primenjuje se kod obračuna i plaćanja doprinosa na osnovice iz člana 28. ovog zakona.

Član 42

Najvišu mesečnu osnovicu doprinosa čini petostruki iznos prosečne mesečne zarade isplaćene po zaposlenom u Republici prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, a primenjuje se od prvog u narednom mesecu po objavljivanju podatka o prosečnoj mesečnoj zaradi isplaćenoj po zaposlenom u Republici.

3. Najviša godišnja osnovica doprinosa

Član 43

Najvišu godišnju osnovicu doprinosa čini petostruki iznos prosečne godišnje zarade u Republici isplaćene u godini za koju se obračunavaju i plaćaju doprinosi.

Nominalni iznos najviše godišnje osnovice, u skladu sa stavom 1. ovog člana, objavljuje ministar nadležan za poslove finansija.

VI STOPE DOPRINOSA

Član 44

Stope po kojima se obračunavaju i plaćaju doprinosi jesu:

- 1) za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje - 22%;
- 2) za obavezno zdravstveno osiguranje - 12,3%;
- 3) za osiguranje za slučaj nezaposlenosti - 1,5%.

Kada se doprinosi plaćaju istovremeno iz osnovice i na osnovicu, obračun doprinosa vrši se po sledećim stopama:

- 1) za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje - 11%;
- 2) za obavezno zdravstveno osiguranje - 6,15%;
- 3) za osiguranje za slučaj nezaposlenosti - 0,75%.

Član 45

Poslodavac koji zaposli lice koje je na dan zaključivanja ugovora o radu starije od 50 godina i koje kod Nacionalne službe za zapošljavanje ima status korisnika novčane naknade za vreme nezaposlenosti ili je kod te službe prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci bez prekida, oslobađa se obaveze plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na osnovicu, odnosno na teret sredstava poslodavca.

Poslodavac koji zaposli lice koje je na dan zaključivanja ugovora o radu starije od 45 godina i koje kod Nacionalne službe za zapošljavanje ima status korisnika novčane naknade za vreme nezaposlenosti ili je kod te službe prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci bez prekida, ima pravo da doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na osnovicu, odnosno na teret sredstava poslodavca, obračunava i plaća po stopama iz člana 44. stav 2. ovog zakona umanjenim za 80%.

Pravo na plaćanje doprinosa u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana poslodavac ostvaruje u periodu od dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa zaposlenog.

Ako zaposlenom iz st. 1. i 2. ovog člana prestane radni odnos u toku trajanja olakšice, kao i u narednom periodu od tri godine posle isteka olakšice iz st. 1. do 3. ovog člana, poslodavac gubi pravo na olakšicu i dužan je da plati doprinos koji bi inače platio da nije koristio olakšicu, valorizovan primenom stope rasta cena na malo prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa zaposlenog.

Izuzetno od odredbe stava 4. ovog člana, poslodavac nastavlja da koristi olakšicu za preostalo vreme korišćenja olakšice, ukoliko zaposlenom prestane radni odnos otkazom ugovora o radu od strane zaposlenog, a poslodavac umesto njega u roku od najviše 15 dana od dana prestanka radnog odnosa zaposli drugo lice iz stava 1, odnosno iz stava 2. ovog člana.

Odredba stava 4. ovoga člana ne primenjuje se u slučaju prestanka radnog odnosa smrću zaposlenog ili iz drugih razloga nezavisno od volje zaposlenog i volje poslodavca, u smislu odredaba zakona koji uređuje radne odnose.

Nacionalna služba za zapošljavanje plaća doprinos, odnosno razliku doprinosa, za lica za koja je poslodavac ostvario olakšicu u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Oslobođenje od plaćanja doprinosa iz ovog člana ne mogu ostvarivati državni organi i organizacije, javna preduzeća, javne službe i drugi direktni ili indirektni budžetski korisnici.

Način i postupak primene odredaba ovog člana sporazumno uređuju ministar nadležan za poslove finansija i ministar nadležan za poslove rada, zapošljavanja i socijalne politike.

Član 45a

Poslodavac koji zaposli lice koje se u smislu zakona kojim se uređuje rad smatra pripravnikom, koje je na dan zaključenja ugovora o radu mlađe od 30 godina i koje je kod Nacionalne službe za zapošljavanje prijavljeno kao nezaposleno lice, oslobađa se obaveze plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na osnovicu, odnosno na teret sredstava poslodavca, za period od tri godine od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica.

Poslodavac koji zaposli na neodređeno vreme lice koje je na dan zaključenja ugovora o radu mlađe od 30 godina, a koje je prijavljeno kao nezaposleno lice kod Nacionalne službe za zapošljavanje najmanje tri meseca bez prekida pre zasnivanja radnog odnosa, oslobađa se obaveze plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na osnovicu, odnosno na teret sredstava poslodavca, za period od dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica.

Novozaposlenim licem, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, smatra se lice sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu u skladu sa zakonom koji uređuje rad i koje je prijavio na obavezno socijalno osiguranje kod nadležnih organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Novozaposlenim licem iz stava 2. ovog člana neće se smatrati lice koje je pre zasnivanja radnog odnosa bilo zaposleno kod poslodavca koji je osnivač ili povezano lice sa poslodavcem kod koga zasniva radni odnos, nezavisno od toga da li je postojao prekid radnog odnosa.

Oslobođenje od plaćanja doprinosa iz st. 1. i 2. ovog člana može ostvariti poslodavac ako se zasnivanjem radnog odnosa sa novozaposlenim licem povećava broj zaposlenih kod poslodavca u odnosu na broj zaposlenih na dan 1. septembra 2006. godine.

Ako u toku korišćenja olakšice od plaćanja doprinosa za novozaposlena lica, kao i u narednom periodu od tri godine za lica iz stava 1. ovog člana, odnosno dve godine za lica iz stava 2. ovog člana, posle isteka olakšice, poslodavac smanji broj zaposlenih u odnosu na broj zaposlenih na dan 1. septembra 2006. godine, uvećan za novozaposlena lica za koja ostvaruje olakšicu od plaćanja doprinosa, gubi pravo na

olakšicu, pri čemu, u slučaju kada je olakšica ostvarena za više novozaposlenih lica, prvo gubi olakšicu za onog novozaposlenog sa kojim je ranije zasnovao radni odnos.

Poslodavac je dužan da plati doprinos koji bi inače platio da nije koristio olakšicu, valorizovan primenom stope rasta cena na malo prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u roku od 30 dana od dana smanjenja broja zaposlenih u smislu stava 6. ovog člana.

Ako novozaposlenom licu prestane radni odnos u toku trajanja olakšice od plaćanja doprinosa, kao i u narednom periodu iz stava 6. ovog člana, poslodavac koji umesto njega, u roku od najviše 15 dana po prestanku radnog odnosa, zaposli drugo lice, pod uslovom da se ne smanjuje broj zaposlenih u smislu stava 6. ovog člana, nastavlja da koristi olakšicu po osnovu zaposlenja drugog novozaposlenog lica u obimu prava utvrđenog za prethodno novozaposleno lice. Ukupan period korišćenja olakšice iz ovog stava umanjuje se za vreme za koje je novozaposleno lice, kome je prestao radni odnos, radilo kod poslodavca.

Ako pripravniku iz stava 1. ovog člana prestane radni odnos u toku trajanja olakšice, poslodavac nastavlja da koristi olakšicu za novog pripravnika do isteka roka iz stava 1. ovog člana, ukoliko zaposli drugog novog pripravnika.

Ako licu iz stava 2. ovog člana prestane radni odnos u toku trajanja olakšice, poslodavac nastavlja da koristi olakšicu za novozaposleno lice mlađe od 30 godina do isteka roka iz stava 2. ovog člana, ukoliko zaposli drugo lice mlađe od 30 godina.

Oslobođenje od plaćanja doprinosa iz ovog člana ne mogu ostvarivati državni organi i organizacije, javna preduzeća, javne službe i drugi direktni ili indirektni budžetski korisnici.

Nacionalna služba za zapošljavanje plaća doprinos za novozaposlena lica za koje je poslodavac ostvario olakšicu u skladu sa odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Način i postupak primene odredaba ovog člana sporazumno uređuju ministar nadležan za poslove finansija, ministar nadležan za poslove rada, zapošljavanja i socijalne politike i ministar nadležan za poslove zdravlja.

Član 45b

Poslodavac koji na neodređeno vreme zaposli lice sa invaliditetom u skladu sa zakonom koji uređuje sprečavanje diskriminacije lica sa invaliditetom, za koje odgovarajućom pravno-medicinski validnom dokumentacijom dokaže invalidnost, oslobađa se obaveze plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na osnovicu, odnosno na teret sredstava poslodavca, za period od tri godine od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica.

Novozaposlenim licem sa invaliditetom iz stava 1. ovog člana smatra se lice sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu u skladu sa zakonom koji uređuje rad i koje je prijavio na obavezno socijalno osiguranje kod nadležnih organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Novozaposlenim licem sa invaliditetom iz stava 1. ovog člana neće se smatrati lice koje je pre zasnivanja radnog odnosa bilo zaposleno kod poslodavca koji je osnivač ili povezano lice sa poslodavcem kod koga zasniva radni odnos, nezavisno od toga da li je postojao prekid radnog odnosa.

Oslobođenje od plaćanja doprinosa iz ovog člana ne mogu ostvarivati državni organi i organizacije, javna preduzeća, javne službe i drugi direktni ili indirektni budžetski korisnici.

Nacionalna služba za zapošljavanje plaća doprinos za novozaposlena lica sa invaliditetom za koje je poslodavac ostvario olakšicu u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Način i postupak primene odredaba ovog člana sporazumno uređuju ministar nadležan za poslove finansija, ministar nadležan za poslove rada, zapošljavanja i socijalne politike i ministar nadležan za poslove zdravlja.

Član 46

Stope dodatnog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za staž osiguranja koji se zaposlenom i preduzetniku računa sa uvećanim trajanjem u skladu sa zakonom jesu:

- 1) kada se efektivnih 12 meseci rada računa kao 14 meseci staža osiguranja - 3,70%;
- 2) kada se efektivnih 12 meseci rada računa kao 15 meseci staža osiguranja - 5,50%;
- 3) kada se efektivnih 12 meseci rada računa kao 16 meseci staža osiguranja - 7,30%;
- 4) kada se efektivnih 12 meseci rada računa kao 18 meseci staža osiguranja - 11,00%.

Član 47

Stope doprinosa za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja po osnovu povrede na radu i profesionalne bolesti, odnosno za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, u slučajevima utvrđenim zakonom, jesu:

- 1) za penzijsko i invalidsko osiguranje - 4,00%;
- 2) za zdravstveno osiguranje - 2,00%.

VII MIROVANJE OBAVEZA PLAĆANJA DOPRINOSA

Član 48

Za vreme mirovanja radnog odnosa koje je zaposlenom odobreno u skladu sa zakonom koji uređuje radne odnose, miruje obaveza plaćanja doprinosa, osim ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 49

Poljoprivredniku kome miruje svojstvo osiguranika poljoprivrednika, u skladu sa zakonom koji uređuje obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, za taj period miruje obaveza plaćanja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 50

Preduzetniku koji privremeno odjavi obavljanje delatnosti, u skladu sa zakonom, za taj period miruje obaveza plaćanja doprinosa, osim ako podnese zahtev Poreskoj upravi za plaćanje doprinosa u tom periodu.

Preduzetnik može podneti zahtev iz stava 1. ovog člana nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave u roku od 30 dana od dana privremene odjave obavljanja delatnosti.

VIII OBRAČUNAVANJE, UTVRĐIVANJE I PLAĆANJE DOPRINOSA

Član 51

Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa iz osnovice i na osnovicu za zaposlene, izabrana, imenovana i postavljena lica i lica koja obavljaju privremene i povremene poslove je poslodavac.

Poslodavac je dužan da doprinose iz stava 1. ovog člana obračuna i uplati istovremeno sa isplatom zarade, razlike zarade ili ugovorene naknade za privremene i povremene poslove, po propisima koji važe u momentu isplate tih primanja.

Ako poslodavac ne isplati zaradu do 30. u tekućem mesecu za prethodni mesec, dužan je da najkasnije do tog roka obračuna i uplati doprinose za prethodni mesec na najnižu mesečnu osnovicu doprinosa iz člana 37. ovog zakona.

Poslodavac je dužan da pri isplati zarade za odgovarajući mesec plati razliku između plaćenog iznosa doprinosa u skladu sa stavom 3. ovog člana i iznosa doprinosa obračunatog na zaradu koju isplaćuje.

Obveznik doprinosa koji ostvaruje zaradu ili naknadu za privremene i povremene poslove kod nerezidenta Republike (diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane države, odnosno međunarodna organizacija ili predstavnik i službenik takvog predstavništva, odnosno organizacije i dr.) ili kod drugog lica koje po zakonu nije u obavezi da obračunava i plaća doprinose po odbitku, a poslodavac ne obračuna i ne uplati doprinose istovremeno sa obračunom i isplatom zarade, odnosno naknade, dužan je da sam obračuna i plati doprinose po stopama iz člana 44. stav 1. ovog zakona, na način koji je za te slučajeve propisan za plaćanje poreza na dohodak građana, po zakonu koji uređuje porez na dohodak građana.

Član 52

Ako se zarada isplaćuje u delovima, a prvi deo zarade je manji od najniže mesečne osnovice doprinosa, poslodavac je dužan da prilikom isplate prvog dela zarade, obračuna i plati doprinose na najnižu mesečnu osnovicu doprinosa.

Član 53

Doprinosi za osnivača, odnosno člana privrednog društva koji je u radnom odnosu u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član, obračunavaju se i plaćaju na isti način kao i za ostale zaposlene u tom privrednom društvu, a doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje se uplaćuje organizaciji nadležnoj za te osiguranike prema zakonu koji uređuje obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 54

Obračun i uplatu doprinosa za zaposlenog na neplaćenom odsustvu, poslodavac je dužan da izvrši prilikom isplate zarada drugim zaposlenim.

Član 55

Obračun i uplatu doprinosa za stranog državljanina na radu po osnovu posebnog ugovora o razmeni stručnjaka ili sporazuma o međunarodnoj tehničkoj saradnji, poslodavac je dužan da izvrši prilikom isplate zarada drugim zaposlenim.

Član 56

Doprinosi po osnovu naknade zarade, odnosno novčane naknade koja se isplaćuje iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, organizacije za zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti ili u skladu sa zakonom koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom, isplatioci su dužni da obračunaju i uplate istovremeno sa isplatom naknade, po propisima koji važe u momentu isplate naknade.

Član 57

Doprinosi za lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu isplatilac je dužan da obračuna, obustavi i uplati prilikom isplate ugovorene naknade.

Lice koje ostvaruje ugovorenu naknadu dužno je da samo obračuna i uplati doprinose u slučaju kada tu naknadu ostvaruje od lica koje prilikom isplate naknade nije obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na samostalne umetnike za koje se osnovica doprinosa i plaćanje doprinosa utvrđuje u skladu sa čl. 25. i 58a ovog zakona.

Član 58

Za lica koja obavljaju samostalnu delatnost (preduzetnici, osnivači, odnosno članovi privrednog društva, samostalni umetnici, sveštenici i verski službenici), izuzev lica iz člana 53. ovog zakona i za poljoprivrednike, obavezu doprinosa utvrđuje rešenjem Poreska uprava.

Član 58a

Utvrđivanje obaveze doprinosa za samostalne umetnike vrši Poreska uprava rešenjem, na osnovu podataka o osiguranicima po tom osnovu koje joj dostavlja nadležna organizacija za obavezno socijalno osiguranje, obaveštenja koja joj dostavljaju umetnička udruženja i prijave za utvrđivanje obaveze doprinosa koju dostavljaju ti osiguranici.

Konačna obaveza doprinosa za samostalne umetnike utvrđuje se po isteku kalendarske godine u kojoj su ostvarili prihod iz člana 25. stav 1. ovog zakona po osnovu samostalne umetničke delatnosti ili druge delatnosti u oblasti kulture.

Samostalni umetnici su dužni da plaćaju akontaciju doprinosa iz člana 25. stav 2. ovog zakona, na osnovu rešenja Poreske uprave kojim se utvrđuje godišnja i tromesečna akontaciona obaveza doprinosa.

Radi utvrđivanja konačne obaveze doprinosa za prethodnu godinu, samostalni umetnici podnose nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave prijavu sa podacima i dokazima o ostvarenim oporezivim prihodima na koje se plaća porez na dohodak građana po zakonu koji uređuje porez na dohodak građana.

U prijavi iz stava 4. ovog člana, samostalni umetnici iskazuju i osnovicu za akontaciju doprinosa za koju se opredeljuju za tekuću godinu.

Prijava iz stava 4. ovog člana podnosi se najkasnije do 15. februara naredne za prethodnu godinu, odnosno u roku od 15 dana od dana sticanja statusa samostalnog umetnika, na obrascu koji propisuje ministar nadležan za poslove finansija.

Član 58b

Radi utvrđivanja obaveze doprinosa za samostalne umetnike, umetnička udruženja kod kojih se samostalni umetnici vode na evidenciji dužna su da nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave dostave obaveštenje sa podacima o samostalnim umetnicima koji nisu osigurani po drugom osnovu jednom godišnje, najkasnije do 31. januara tekuće godine.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži ime i prezime samostalnog umetnika koji nije osiguran po drugom osnovu, adresu i poreski identifikacioni broj.

Član 59

Utvrđivanje obaveze doprinosa za sveštenike i verske službenike, za domaće državljane zaposlene u inostranstvu i za inostrane penzionere vrši Poreska uprava rešenjem, na osnovu podataka o osiguranicima po tom osnovu koje joj dostavlja nadležna organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Član 59a

Doprinosi iz člana 58a ovog zakona plaćaju se u roku od 45 dana od dana početka tromesečja.

Do donošenja rešenja o utvrđivanju akontacije doprinosa za tekuću godinu, samostalni umetnici dužni su da plaćaju akontaciju u visini akontacije utvrđene rešenjem Poreske uprave za prethodnu godinu.

Razliku između uplaćenih akontacija doprinosa i iznosa konačne obaveze doprinosa utvrđene za prethodnu godinu rešenjem Poreske uprave, samostalni umetnici dužni su da plate u roku od 15 dana od dana dostavljanja prvostepenog rešenja o utvrđivanju konačne obaveze.

Član 60

Doprinosi iz člana 58. ovog zakona plaćaju se u roku koji je zakonom koji uređuje porez na dohodak građana utvrđen kao rok za plaćanje poreza po tim osnovama.

Doprinosi iz člana 59. ovog zakona plaćaju se do 15. u mesecu za prethodni mesec.

Doprinosi iz člana 11. ovog zakona plaćaju se istovremeno sa isplatom ugovorene naknade, odnosno do petog u mesecu za prethodni mesec ako se ne ostvaruje ugovorena naknada.

Član 61

Utvrđivanje obaveze doprinosa za lica koja su se uključila u obavezno socijalno osiguranje vrši nadležna organizacija za obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa svojim aktom.

Član 62

Strani državljani koji se nalaze na školovanju ili stručnom usavršavanju na teritoriji Republike dužni su da plate doprinos za zdravstveno osiguranje najkasnije do dana upisa školske godine, semestra, odnosno početka drugog oblika stručnog usavršavanja, za taj period.

Obrazovna ustanova kod koje se strani državljani nalaze na školovanju ili stručnom usavršavanju na teritoriji Republike ne može izvršiti upis tih lica na školovanje, overu semestra, odnosno odobriti drugi oblik stručnog usavršavanja ukoliko ne pruže dokaz da su platili doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje.

Način plaćanja doprinosa iz stava 1. ovog člana utvrđuje organizacija za obavezno zdravstveno osiguranje svojim aktom.

Član 63

U slučaju kada nadležna organizacija za obavezno socijalno osiguranje utvrđuje svojstvo osiguranika, iz razloga što prijava na osiguranje nije podneta u roku ili iz drugih razloga,

u skladu sa zakonom, istovremeno sa utvrđivanjem svojstva osiguranika utvrđuje i obavezu plaćanja doprinosa.

Član 64

Obveznici doprinosa ne mogu biti oslobođeni obaveze obračunavanja i plaćanja doprinosa.

Član 64a

Doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje za samostalne umetnike iz člana 6. tačka 16) ovog zakona može plaćati jedinica lokalne samouprave, jedinica teritorijalne autonomije, Republika Srbija ili ustanova iz oblasti kulture čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, jedinica teritorijalne autonomije ili Republika Srbija.

Doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje za sveštenike i verske službenike može plaćati jedinica lokalne samouprave, jedinica teritorijalne autonomije ili Republika Srbija.

Član 64b

Doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje lica za koja se sredstva za uplatu doprinosa obezbeđuju u budžetu Republike obračunava se, utvrđuje i plaća saglasno zakonu koji uređuje sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja i podzakonskim aktima za njegovo sprovođenje.

Član 65

U pogledu utvrđivanja, naplate i povraćaja doprinosa, pravnih lekova, kamate, kaznenih odredbi i drugih pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, izuzev odredaba koje se odnose na poreska oslobođenja, olakšice i otpis, primenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje porez na dohodak građana, odnosno zakona koji uređuje poreski postupak i poresku administraciju, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Član 65a

Dinarski iznosi iz člana 13. st. 3. i 4. ovog zakona usklađuju se godišnje stopom rasta cena na malo u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj se usklađivanje vrši, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Usklađene dinarske iznose iz stava 1. ovog člana objavljuje Vlada.

Usklađeni dinarski iznosi iz stava 1. ovog člana primenjuju se od prvog dana narednog meseca po objavljivanju tih iznosa.

IX POVRAĆAJ VIŠE PLAĆENOG DOPRINOSA I PRESTANAK PLAĆANJA DOPRINOSA U TOKU TEKUĆE GODINE

Član 66

Obveznik doprinosa koji je sam platio doprinose, odnosno kome je u njegovo ime i u njegovu korist plaćen doprinos iz osnovice koja prelazi iznos najviše godišnje osnovice za kalendarsku godinu ima pravo na povraćaj tako više plaćenog iznosa doprinosa.

Pravo na povraćaj više plaćenog iznosa doprinosa u smislu stava 1. ovog člana utvrđuje se rešenjem Poreske uprave, na zahtev obveznika doprinosa koji se podnosi na propisanom obrascu.

Član 67

Obveznik doprinosa po osnovu ugovorene naknade, za koga doprinos obračunava, obustavlja i plaća isplatilac prihoda u skladu sa članom 57. stav 1. ovog zakona može u toku tekuće godine na propisanom obrascu podneti zahtev za prestanak obaveze plaćanja doprinosa po osnovu buduće ugovorene naknade u toj godini, kada osnovica doprinosa koji su plaćeni po osnovu ugovorene naknade zajedno sa osnovicama doprinosa koji su plaćeni po drugim osnovima dostigne iznos procenjene najviše godišnje osnovice doprinosa.

Procenjenu najvišu godišnju osnovicu doprinosa iz stava 1. ovog člana čini petostruki iznos godišnje zarade ostvarene po zaposlenom u Republici u prethodnoj godini uvećan za procenjeni rast zarada u tekućoj godini.

Nominalni iznos procenjene najviše godišnje osnovice doprinosa utvrđuje i objavljuje ministar nadležan za poslove finansija.

Rešenje o prestanku obaveze plaćanja doprinosa po osnovu buduće ugovorene naknade u toku tekuće godine donosi organizacija za obavezno socijalno osiguranje, u roku od 15 dana od dana podnošenja dokumentovanog zahteva obveznika.

Član 68

Ministar nadležan za poslove finansija, ministar nadležan za poslove rada, zapošljavanja i socijalne politike i ministar nadležan za poslove zdravlja sporazumno bliže uređuju uslove, postupak i način za povraćaj više plaćenog doprinosa i prestanak obaveze plaćanja doprinosa po osnovu ugovorene naknade u toku tekuće godine.

X KONTROLA OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA DOPRINOSA

Član 69

Kontrolu obračunavanja i plaćanja doprinosa vrši Poreska uprava, u skladu sa propisima koji uređuju poreski postupak i poresku administraciju.

Član 70

Obveznik plaćanja doprinosa dužan je da o plaćenim doprinosima obaveštava Poresku upravu, saglasno zakonu koji uređuje poreski postupak i poresku administraciju, kao i nadležne organizacije obaveznog socijalnog osiguranja, saglasno propisima koji uređuju obavezno socijalno osiguranje.

Član 71

Poreska uprava i organizacije obaveznog socijalnog osiguranja dužni su da međusobno razmenjuju podatke o obveznicima doprinosa, obveznicima obračunavanja i plaćanja doprinosa, osnovicama doprinosa, iznosima zaduženih i naplaćenih doprinosa, kao i druge službene podatke vezane za doprinose.

Poreska uprava dužna je da nadležnim organizacijama za obavezno socijalno osiguranje dostavlja obaveštenja, odnosno obrađene podatke o utvrđenim i naplaćenim doprinosima za osiguranike samostalne delatnosti i osiguranike poljoprivrednike, kvartalno, a najkasnije 30 dana od dana isteka kvartala.

XI KAZNENE ODREDBE

Član 72

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako kao poslodavac ili drugi isplatilac prihoda istovremeno sa isplatom zarade ili drugog prihoda, odnosno u propisanom roku ne obračuna i ne uplati ili pogrešno obračuna i uplati doprinose (član 51. st. 1. do 4, čl. 52, 53, 54, 55, 56, član 57. stav 1. i član 60. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik, novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 72a

Novčanom kaznom od 100.000 do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - umetničko udruženje, ako nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave ne dostavi ili ne dostavi u propisanom roku obaveštenje sa podacima o samostalnim umetnicima koji se vode na evidenciji umetničkog udruženja, a koji nisu osigurani po drugom osnovu (član 58b).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu - umetničkom udruženju, novčanom kaznom od 5.000 do 30.000 dinara.

Član 72b

Novčanom kaznom od 100.000 dinara do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - poslodavac ako ne izvrši plaćanje doprinosa koje bi inače platio da nije koristio olakšicu, valorizovanih primenom stope rasta cena na malo prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa zaposlenog, odnosno dana smanjenja broja zaposlenih (član 45. stav 4. i član 45a stav 7).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik, novčanom kaznom od 50.000 do 300.000 dinara.

Član 73

Novčanom kaznom od 5.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako ne izvrši uplatu doprinosa ili uplatu doprinosa ne izvrši u propisanom roku (član 60. stav 1).

Član 74

Novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako ne izvrši uplatu doprinosa ili uplatu doprinosa ne izvrši u propisanom roku (član 51. stav 5, član 57. stav 2, član 58a stav 3, član 59a, član 60. st. 1. i 2. i član 62. stav 1).

Član 74a

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave ne dostavi ili ne dostavi u propisanom roku prijavu za utvrđivanje obaveze doprinosa (član 58a st. 4. do 6).

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 75

Doprinosi za koje je obaveza plaćanja nastala, odnosno dospela do dana početka primene ovog zakona, obveznici plaćanja doprinosa su dužni da plate u skladu sa propisima koji su važili do dana početka primene ovog zakona.

Član 76

Poslodavci koji su do dana početka primene ovog zakona izvršili isplatu dela zarade za prethodni mesec, a posle početka primene ovog zakona vrše isplatu drugog dela ili

konačnu isplatu zarade za taj mesec, dužni su da obračun i plaćanje doprinosa kod te isplate izvrše u skladu sa ovim zakonom.

Član 77

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe:

1) član 8. stav 1, član 151. tačka 2), član 160. stav 1. tačka 4), član 170, član 174. st. 1, 4. i 5, čl. 175. do 182, čl. 184. do 190, čl. 192. do 194, čl. 196. do 200, član 201. st. 1, 3, 4. i 6, čl. 202. i 203, član 205. i čl. 216. i 217. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 34/2003);

2) član 94. tač. 9) i 10), član 100. stav 1. tač. 5) i 6), čl. 108. do 108nj, član 108p st. 2. i 3. i čl. 108r, 108t, 125a i 125b Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/2001, 18/2002 i 80/2002);

3) član 65. stav 1. tačka 4) i čl. 127. do 143. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS", broj 71/2003).

Član 78

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. septembra 2004. godine.

Samostalni članovi

Zakona o izmenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje

("Sl. glasnik RS", br. 61/2005)

Član 21[s1]

Radi utvrđivanja mesečne akontacije doprinosa, za period od početka primene ovog zakona do kraja 2005. godine, samostalni umetnici dužni su da Poreskoj upravi dostave prijavu iz člana 13. ovog zakona (član 58a st. 4. i 5), najkasnije u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Konačna obaveza doprinosa za obveznike iz stava 1. ovog člana za 2005. godinu utvrdiće se u skladu sa ovim zakonom.

Za osiguranike iz člana 5. ovog zakona koji su svojstvo osiguranika stekli do dana stupanja na snagu ovog zakona, osnovica doprinosa opredeliće se u smislu tog člana i podaci o tome dostaviti nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave, najkasnije u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 22[s1]

Ovaj zakon primenjivaće se počev od prvog dana narednog meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim čl. 2, 3, 6, 7, 9, 16, 18. i 21. koji će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 23[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje

("Sl. glasnik RS", br. 62/2006)

Član 15[s2]

Odredba člana 5. ovog zakona primenjivaće se počev od 1. februara 2007. godine.

Član 16[s2]

Odredba člana 6. ovog zakona primenjivaće se na obračun i plaćanje doprinosa počev za 2007. godinu.

Član 17[s2]

Povlasticu iz člana 8. ovog zakona može da ostvari poslodavac koji na dan 1. septembra 2006. godine ima najmanje isti broj zaposlenih kao i na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 18[s2]

Prvo usklađivanje dinarskih iznosa, saglasno članu 13. ovog zakona, izvršiće se u januaru 2008. godine.

Član 19[s2]

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20[s2]

Ovaj zakon primenjivaće se od 1. januara 2007. godine, osim člana 1. stav 2, koji će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona i odredaba čl. 4, 7. i 8, koje će se primenjivati od 1. septembra 2006. godine.

Član 21[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje

("Sl. glasnik RS", br. 5/2009)

Član 9[s3]

Osnovicu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje lica za koja se sredstva za uplatu doprinosa obezbeđuju u budžetu Republike, za 2009. godinu čini iznos od 10% prosečne mesečne zarade u Republici isplaćene po zaposlenom u 2008. godini, prema objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Član 10[s3]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".